

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۸۸

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۸۸، «آمد» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «آمد» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «آمد» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۸۸
ریشه	آمد
تعداد تکرار	۴
تعداد مشتقات	۲
تعداد ریشه مرتبط	۴۵

فهرست مشتقات

۱. اَمَدًا (۳) ۲. الأَمَدُ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتی (۱)	۱۰. بین (۲)	۲۰. ذکر (۱)	۲۹. قبل (۱)	۳۸. لبث (۱)
۲. الله (۳)	۱۱. جعل (۱)	۲۱. ریب (۱)	۳۰. قرب (۱)	۳۹. نزل (۱)
۳. اله (۳)	۱۲. حذر (۱)	۲۲. رثف (۱)	۳۱. قسو (۱)	۴۰. نفس (۲)
۴. امن (۱)	۱۳. حزب (۱)	۲۳. سوء (۱)	۳۲. قلب (۲)	۴۱. وجد (۱)
۵. انن (۱)	۱۴. حصی (۱)	۲۴. طول (۱)	۳۳. قول (۱)	۴۲. ودد (۱)
۶. انی (۱)	۱۵. حضر (۱)	۲۵. عبد (۱)	۳۴. کتب (۱)	۴۳. وعد (۱)
۷. ائی (۱)	۱۶. حقق (۱)	۲۶. علم (۱)	۳۵. کثر (۱)	۴۴. وله (۲)
۸. بعث (۱)	۱۷. خشع (۱)	۲۷. عمل (۲)	۳۶. کلل (۱)	۴۵. یوم (۱)
۹. بعد (۱)	۱۸. خیر (۱)	۲۸. فسق (۱)	۳۷. کون (۱)	
	۱۹. دری (۱)			

فهرست آیات

۱. {آل عمران - ۳۰} يَوْمَ نَجِدُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ **أَمَدًا** بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ
۲. {الكهف - ۱۲} ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِئُوا **أَمَدًا**
۳. {الحديد - ۱۶} أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ **الْأَمَدُ** فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ
۴. {الجن - ۲۵} قُلْ إِنْ أَدْرَى أَقْرَبُ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي **أَمَدًا**